

**חוק ננים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה,
התשנ"ב-1992**

פרק ראשון: פרשנות

1. בחוק זה -

הגדרות

"גן לאומי" - שטח המשמש או המיועד לשמש לצורכי נופש לציבור כחיק הטבע או להנצחת ערכים שיש להם חשיבות היסטורית, ארכיאולוגית, אדריכלית, טבעית או נופית וכיוצא באלה, בין שנשאר בטבעו ובין שהוחקן לשמש מטרת אלה ואשר שר הפנים הכריז עליו בהתאם להוראות סעיף 22 שהוא גן לאומי;

"שמורת טבע" - שטח שבו נשמרים חי, צומח, דומם, קרקע, מערות, מים או נוף, שיש בהם ענין מדעי או חינוכי, מפני שינויים בלתי רצויים במראם, בהרכבם הביולוגי או במהלך התפתחותם, ואשר שר הפנים הכריז עליו בהתאם להוראות סעיף 34 שהוא שמורת טבע;

"אתר לאומי" - מכנה או קבוצת מבנים או חלק מהם לרבות סביבתם הקרובה שהם בעלי חשיבות לאומית היסטורית בהתפתחות הישוב בארץ, ואשר שר הפנים הכריז עליהם בהתאם להוראות סעיף 46 שהם אתר לאומי;

"אתר הנצחה" - אתר להנצחת לוחמי צבא הגנה לישראל ומערכות הבטחון, שנתנו נפשם על הבטחת קיומה של מדינת ישראל, להנצחת לוחמי מערכות ישראל שנפלו למען תקומת ישראל ולהנצחת חללי פגיעות איבה, שהוכרזו כאתר הנצחה;

"אתר הנצחה ממלכתי" - אתר הנצחה כמשמעותו בסעיף 53(א).

"המועצה" - המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים, שהוקמה לפי סעיף 2;

"פגיעת איבה" - כהגדרתה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התש"ל-1970¹;

"רשות הגנים הלאומיים" או "רשות הגנים" - כמשמעות רשות הגנים הלאומיים בסעיף 4;

"רשות העתיקות" - רשות העתיקות שהוקמה בחוק רשות העתיקות, התשמ"ט-1989² (להלן - חוק רשות העתיקות);

"רשות שמורות הטבע" - כמשמעותה בסעיף 33;

"שטח צבאי" - מקרקעין שבידי צבא הגנה לישראל או בידי שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאושרה על ידי שר הבטחון, וכן שטח המשמש אותם כשטח אימונים, ואשר אושר ככזה על ידי שר הבטחון או מי שהוסמך לכך על ידו;

"תכנית" ו"מוסד תכנון" - כהגדרתם בחוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965³ (להלן - חוק התכנון).

פרק שני: המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים

2. (א) הממשלה לפי הצעת השר לאיכות הסביבה, תקים מועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים וזה הרכבה:

המועצה לגנים
לאומיים, שמורות
טבע ואתרים
לאומיים

¹ נתקבל בכנסת ביום י"ג באדר ב' התשנ"ב (18 במרס 1992): הצעת החוק דברי הסבר פורסמו בהצעות חוק 2080, מיום א' בחשוון התשנ"ב (9 באוקטובר 1991), עמ' 2.

² ס"ח התש"ל, עמ' 126.

³ ס"ח התשמ"ט, עמ' 88.

⁴ ס"ח התשכ"ה, עמ' 307.

- (1) שבעה נציגי ממשלה;
- (2) נציג מינהל מקרקעי ישראל;
- (3) נציג רשות העתיקות;
- (4) נציג הקרן הקיימת לישראל;
- (5) חמישה נציגי רשויות מקומיות, וכיניהם נציגי מועצות אזוריות, שיתמנו על ידי שר הפנים;
- (6) שבעה נציגים מקרב מוסדות מדעיים וגופים ציבוריים שיש להם ענין במדעי הטבע, בהגנה על הטבע או בשימור נוף הארץ ושיפורו – שייקבעו על ידי הממשלה;
- (7) ארבעה נציגי ציבור;
- (8) יושב ראש מליאת רשות הגנים ויושב ראש מליאת רשות שמורות הטבע או נציגיהם.

(ב) השר לאיכות הסביבה, לאחר התייעצות עם המועצה, ימנה לה יושב-ראש מבין

חבריה.

3. המועצה תיעץ לשר הפנים, לשר לאיכות הסביבה ולשר החקלאות – לכל אחד בתחום סמכותו, בכל הנוגע לביצועו של חוק זה וכן תיעץ למוסדות התכנון ולרשויות המקומיות כדבר ייעוד שטחים לגנים לאומיים, לשמורות טבע ולאתרים לאומיים ותייעץ לרשות הגנים ולרשות שמורות הטבע בענינים שבתחום תפקידיהן.

פרק שלישי: גנים לאומיים

סימן א' – רשות הגנים הלאומיים ותפקידיה

4. רשות הגנים הלאומיים שהוקמה לפי חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום, התשכ"ג-1963⁴ (בחוק זה – חוק הגנים), תהיה רשות הגנים הלאומיים לפי חוק זה, ורואים אותה כאילו הוקמה על פיו.
5. רשות הגנים היא תאגיד.
6. רשות הגנים היא גוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 9(2) לחוק מבקר המדינה, התשי"ח-1958 (נוסח משולב)⁵ (להלן – חוק מבקר המדינה).
7. תפקידיה של רשות הגנים הם ליוזם ולתכנן הקמת גנים לאומיים ולנהל את עניניהם; לצורך ביצוע תפקידיה רשאית היא לקבל עזבונות, תרומות, מתנות ומענקים.
8. רשות הגנים רשאית לעשות בגנים לאומיים, בכפוף לכל חיקוק, כל פעולה הדרושה למילוי תפקידיה, לרבות פעולות פיתוח והסדרת דרכים, הקמת מבנים ומיתקנים, ניהולם, הסדרתם והפעלתם, ומתן שירותים למבקרים ולמטיילים, הכל במידה שהפעולה נחוצה לקידום המטרות שלשמן הוקם הגן הלאומי על פי הוראות חוק זה; כמו כן רשאית רשות הגנים ליוזם, לתכנן ולנהל גנים בתחום רשות מקומית, לבקשתה או בהסכמתה של אותה רשות.

⁴ ס"ח התשכ"ג, עמ' 149: התשכ"ד, עמ' 168. התשכ"ח, עמ' 60: התשל"ה, עמ' 34, 83 ו-220: התשמ"ב, עמ' 34.
⁵ ס"ח התשי"ח, עמ' 92.

9. רשות הגנים הלאומיים תגיש לשר לאיכות הסביבה אחת לשנה דין וחשבון על פעולותיה, וכן חייבת היא למסור לו או למי שהוא הסמך, מידע על פעולותיה, כל אימת שתידרש לעשות כן.

סימן ב' - אגרות ותקציב הרשות

10. (א) השר לאיכות הסביבה רשאי, לפי הצעת רשות הגנים ולאחר התייעצות עם שר האוצר, לקבוע בתקנות, אגרות כניסה, בכפוף להוראות כל דין, לשטח גן לאומי ולשירותים הניתנים בו: בתקנות יכול שייקבעו שיעורים שונים, וכן פטורים לסוגים של מבקרים.

אגרות כניסה
שירותים

(ב) השר לאיכות הסביבה, רשאי לקבוע בתקנות הוראות בדבר הצמדת אגרות כאמור למדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה ובלבד שההצמדה תיעשה כל אימת ששיעור עליית המדד לא יפחת מ-5%, או אם חלפו ששה חודשים ממועד ההצמדה האחרון, לפי המוקדם מביניהם.

(ג) ההכנסות מאגרות לפי סעיף זה, יישמשו כהכנסתה של רשות הגנים.

11. רשות הגנים תערוך לכל שנה כספים הצעת תקציב המראה אומדן הכנסותיה והוצאותיה: הצעת התקציב תוגש לממשלה לאישור.

הצעת תקציב

12. הממשלה רשאית, לאחר שניתנה לרשות הגנים הזדמנות להשמיע דברה, לשנות או לבטל פרט בהצעת תקציב רשות הגנים, וכן להוסיף בה פרט, אם ראתה נסיבות מיוחדות המחייבות זאת.

שינוי בהצעת
תקציב

13. (א) התקציב שאושר על ידי הממשלה יהיה תקציב רשות הגנים לאותה שנת כספים (להלן - תקציב שנתי) ולא ישולם סכום מכספי הרשות אלא על פי תקציב זה ולא תתחייב הרשות בשום התחייבות אלא לפיו.

תקציב הרשות

(ב) על אף האמור בסעיף קטן (א), קיבלה רשות הגנים הכנסות נוספות, לרבות תרומות, עזבונות, מתנות ומענקים מעבר לאומדן שנקבע בתקציב השנתי, תהא הרשות רשאית לשלם ולהתחייב גם מתוך סכומים אלה, לאחר שאושרו כדין כתקציב נוסף, וניתנה על כך הודעה לשר לאיכות הסביבה: קיבלה הרשות כספים מגוף מבוקר כמשמעותו בסעיף 1(19), (2), (4) ו-(5) לחוק מבקר המדינה, מעבר לאומדן שנקבע בתקציב השנתי, תהא רשאית לשלם ולהתחייב כאמור, אם ההוצאה אושרה כדין בתקציב הגוף המבוקר וניתנה על כך הודעה לשר לאיכות הסביבה ולשר האוצר.

סימן ג' - מליאת רשות הגנים הלאומיים

14. (א) מליאת רשות הגנים היא של אחד עשר חברים לכל היותר, וכיניהם יושב ראש מליאת רשות שמורות הטבע, שמלבדו יתמנו כולם על ידי השר לאיכות הסביבה, באישור הממשלה, מקרב העובדים של משרדי הממשלה, הרשויות המקומיות, מוסדות מדעיים ונציגי ציבור שיש להם ענין בשימור נוף הארץ ושיפורו, כפיתוח אתרי נופש וטבע או בהנצחת אתרים היסטוריים ולאומיים.

הרכבה של
מליאת רשות
הגנים

(ב) מספר חברי מליאת רשות הגנים מקרב מוסדות מדעיים ומקרב נציגי ציבור לא יפחת משלושה; אחד מהם לפחות יהיה מקרב מוסדות מדעיים.

(ג) השר לאיכות הסביבה, לאחר התייעצות עם המליאה, ימנה לה יושב-ראש מכין חבריה.

15. (א) המליאה, מבלי לגרוע משאר תפקידיה -

תפקידי המליאה
וסמכויותיה

(1) חקבע את המדיניות הכללית של הרשות בתחום תפקידיה:

(2) תתווה את קווי פעולתה של הרשות:

(3) חקבע את תכניות העבודה של הרשות, תאשר את הצעת התקציב שהוכנה לפי סעיף 11 ותדון בדו"חותיה הכספיים:

(4) תעקוב אחר ביצוע המדיניות, התכניות והתקציבים של הרשות:

(5) תנחה את מנהל הרשות:

(6) תדון ותחליט בכל ענין אחר שנראה לה דרוש לביצוע תפקידיה.

(ב) המליאה רשאית למנות ועדות מבין חבריה ולאצול להן מסמכיותיה, למעט

סמכיותיה על פי סעיף קטן (א), פסקאות (1) ו-(2), ולמעט אישור התקציב.

16. לא יתמנה חבר המליאה -

סייגים למינוי
חבר מליאה

(1) מי שהורשע בעבירה שיש עמה קלון או נשא עונש מאסר וטרם חלפו חמש שנים מיום ההרשעה או מיום גמר ריצוי עונש המאסר, לפי המאוחר:

(2) מי שיש ניגוד ענינים בין עיסוקו ובין חברותו במליאה: ואולם לא יראו ניגוד ענינים אם עצם מינויו של בעל תפקיד למליאה נובע מתפקידו.

פקיעת כהונה

17. (א) חבר המליאה יחדל לכהן לפני תום תקופת כהונתו באחד מאלה:

(1) התפטר כמסירת כתב התפטרות ליושב ראש המליאה:

(2) נתקיים בו סייג מן הסייגים המפורטים בסעיף 16:

(3) נבצר ממנו, דרך קבע, למלא תפקידו, והשר לאיכות הסביבה, לאחר התייעצות עם יושב ראש המליאה, העבירו מכהונתו בהודעה בכתב:

(4) פרש מן התפקיד שבשלו התמנה.

(ב) יושב ראש המליאה יעביר לשר לאיכות הסביבה כתב התפטרות כאמור בסעיף קטן

(א)(1), תוך 96 שעות ממועד מסירתו: תוקף ההתפטרות מתום 48 שעות לאחר מסירת כתב ההתפטרות לשר, זולת אם חזר בו חבר המליאה מהתפטרותו לפני כן במסירת מכתב לשר.

(ג) חבר המליאה שנעדר ללא סיבה מוצדקת מארבע ישיבות רצופות של המליאה, רשאי

השר לאיכות הסביבה, לאחר התייעצות עם יושב ראש המליאה, להעבירו מכהונתו במליאה, בהודעה בכתב.

סדרי עבודת
המליאה

18. המליאה תקבע לעצמה את דרכי עבודתה, מועדי ישיבותיה ונהלי דיוניה ככל שלא נקבעו בחוק זה.

תוקף החלטה

19. החלטה של המליאה או של ועדה מועדותיה לא תיפסל מחמת זה בלבד שבזמן עשייתה היה מקומו של חבר המליאה או חבר הועדה פנוי מכל סיבה שהיא.

כללים לגנים
לאומיים

20. מליאת רשות הגנים רשאית, לאחר התייעצות עם הרשויות המקומיות שבתחומן נמצא הגן הלאומי, באישור השר לאיכות הסביבה ובכפוף להוראות כל חיקוק לקבוע כללים לגנים לאומיים לשם ביצוע תפקידיה לפי חוק זה, לרבות כללים בדבר התנהגותם של מבקרים בגן לאומי, ובלבד שהכללים לא יפגעו בזכויות קנין.

21. (א) הממשלה, על פי הצעת השר לאיכות הסביבה, תמנה את מנהל רשות הגנים הלאומיים.
- (ב) מנהל רשות הגנים ינהל את הרשות בהתאם לקווי הפעולה והנחיות המליאה, יהא אחראי לביצוע החלטות המליאה וימלא כל תפקיד אחר שהמליאה תטיל עליו.

מנהל רשות
הגנים

סימן ה' - גן לאומי - הכרזה ומעמד

22. (א) שר הפנים רשאי, בהתייעצות עם השר לאיכות הסביבה, להכריז על שטח כעל גן לאומי.

הכרזה על
גן לאומי

(ב) לא יכריז שר הפנים על שטח כגן לאומי, אלא לאחר שנתקיימו כל אלה:

- (1) אושרה תכנית, הכייעדת את השטח כגן לאומי;
  - (2) ניתנה הזדמנות למרעצה ולכל רשות מקומית שבתחומה נמצא שטח המיועד להיכלל בגן הלאומי, לחוות את דעתן בדבר ייעודו של השטח כגן לאומי;
  - (3) לגבי מקום קדוש כמשמעותו בדבר המלך במועצה על ארץ-ישראל (המקומות הקדושים),⁶ - לאחר התייעצות עם שר הדתות ולאחר שהובטח מילוי הוראות דבר המלך האמור;
  - (4) לגבי אתר עתיקות כמשמעותו בחוק העתיקות, התשל"ח-1978⁷ (להלן - חוק העתיקות) - לאחר שהובטח מילוי דרישותיו של שר החינוך והתרבות להגנת האתר מפני פגיעה בו;
  - (5) לגבי שטח שהוא שמורת טבע או שהוא מיועד להיות שמורת טבע - בהתייעצות עם שר החקלאות.
- (ג) נכלל בשטח המיועד להיות גן לאומי, שטח צבאי או שטח אחר שהוא, לדעת שר הבטחון, בעל חשיבות בטחונית, או הודיע שר הבטחון לשר הפנים כי בקרבתו של השטח המיועד כאמור נמצא שטח צבאי, לא יכריז שר הפנים על השטח כגן לאומי אלא לאחר שהובטח לגביו מילוי דרישותיו של שר הבטחון.
- (ד) הכרזה על שטח כגן לאומי טעונה פרסום ברשומות.
- (ה) הוראות אלה יחולו גם על הכרזה הבאה להגדיל שטחו של גן לאומי.

23. (א) בשטח צבאי, האיטורים וההגבלות, לפי חוק זה או התקנות והכללים שעל פיו, לא יחולו על צבא-הגנה לישראל או על שלוחה אחרת של מערכת הבטחון שאישר אותה שר הבטחון.

שטחים בעלי
חשיבות בטחונית

(ב) הוראות בדבר התנהגות חיילים בשטח צבאי, שהוא כולו או חלק ממנו גן לאומי, ייקבעו בפקודות הצבא בהתייעצות עם מנהל רשות הגנים; הוראות בדבר התנהגות חיילים במקומות קדושים שבשטח כאמור, ייקבעו בפקודות הצבא גם בהתייעצות עם השר לעניני דתות; הוראות בדבר התנהגות חיילים באתרי עתיקות שבשטח כאמור ייקבעו בפקודות הצבא בהתייעצות עם מנהל רשות הגנים ועם מנהל רשות העתיקות; הוראות בדבר התנהגות שוטרים בשטחים כאמור ייקבעו בדרך דומה בפקודות משטרת ישראל.

⁶ תא"י כרך ג', עמ' 2805.
⁷ ס"ח התשל"ח, עמ' 76.

24. (א) משהוכרו שטח כגן לאומי, תהיה ההכרזה עדיפה על פני כל ייעוד אחר של אותו שטח, למעט כל ייעוד או שימוש אחר בשטח, מעליו או מתחתיו, המותרים על פי דין, ולמעט זכויות קנין שהיו קיימות בו ערב ההכרזה.
- (ב) שטח שהוכרו כגן לאומי לא ייעוד גם לשמורת טבע, אתר לאומי או אתר הנצחה.
- עדיפות ייעוד הייעוד
25. (א) משאשרה תכנית בדבר ייעודו של שטח כגן לאומי, לא תיעשה באותו שטח פעולת בניה או כל פעולה אחרת שיש בה, לדעת רשות הגנים, כדי לסכל את ייעודו של השטח כגן לאומי, אלא באישור הרשות, כל עוד לא בוטל ייעודו כאמור.
- (ב) פעולה על פי חוק העתיקות, בשטח כאמור בסעיף קטן (א), תיעשה בהתייעצות בין רשות הגנים לבין רשות העתיקות.
- הגבלת פעולות
26. (א) לא יבוטל ייעודו של שטח כגן לאומי אלא אם כן ביטל שר הפנים את הכרזתו.
- (ב) לא יבוטל שר הפנים הכרזתו של שטח, כולו או חלקו, כגן לאומי, אלא בהסכמת השר לאיכות הסביבה, המועצה וכל רשות מקומית שבתחומה נמצא שטח הנכלל בגן הלאומי ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת.
- (ג) ביטול הכרזה על שטח כגן לאומי, כולו או חלקו, טעון פרסום ברשומות.
- ביטול ייעוד וביטול הכרזה
27. תוך 15 ימים מיום פרסום הכרזה על גן לאומי ברשומות, ירשום רשם המקרקעין לגבי כל קרקע ממקרקעי הגן הרשומה במירשם המקרקעין הערה שהיא נמצאת בתחומו של גן לאומי; וכן אם הוצאה קרקע מתחומו של גן לאומי, מחמת ביטולה של הכרזה או שינוייה, ירשום תוך מועד כאמור הערה על כך.
- ירשום הערה במרשם המקרקעין
28. לאחר פרסום הכרזה על גן לאומי ברשומות, תהיה רשות הגנים רשאית לנקוט את כל הצעדים על פי כל דין, לפינוי מחזיקים שלא כדין במקרקעין הכלולים בשטח הגן הלאומי שהוכרו כאמור, ותהיינה לה בקשר לכך כל הסמכויות הנתונות לבעל המקרקעין ולמחזיק בהם כדין.
- פינוי מחזיקים שלא כדין
- סימן ו' - הוראות שונות**
29. רשות הגנים רשאית לאצול מסמכויותיה לרשות מקומית, בהסכמתה, בין דרך קבע, בין לזמן פלוני ובין לפעולה פלונית, לגבי שטחו של גן לאומי הנמצא בתחומה של הרשות המקומית.
- אצילת סמכויות
30. לא יינתן רשיון לעסק, למלאכה או לתעשייה או לכל פעולה אחרת הטעונה רישוי על פי כל דין, בתחומו של גן לאומי, שלא היו קיימים בו ערב היותו לגן לאומי, אלא בהסכמת רשות הגנים ובהתאם לתנאים שתקבע, וכל רשיון כאמור יראהו ככולל תנאי שבעל הרשיון ישמור על הוראות התקנות והכללים שהותקנו על פי חוק זה; אין הוראה זו באה לגרוע מהוראות כל דין, אולם רשיון שניתן ללא הסכמת רשות הגנים לא יהיה בר תוקף עד לקבלת הסכמה כאמור, אשר יכול ותהא מותנית בתשלום דמי זכיון על ידי מבקש הרשיון.
- רישוי עסקים
31. (א) לא תאושר תכנית כשטח גן לאומי ולא תיעשה בו כל פעולה הטעונה היתר לפי חוק התכנון, או כל פעולה אחרת שנקבעה בתקנות לפי חוק זה, למעט חפירת הצלה, אלא על פי היתר שניתן על ידי רשות הגנים; אין בהוראות סעיף זה כדי לגרוע מהחובה לקבלת היתר לפי חוק התכנון.
- (ב) רשות הגנים רשאית להתנות היתר כאמור בסעיף קטן (א), בהשבת מצב הגן לקדמותו או בתשלום הוצאות לשם השבה כאמור וכן בהוצאות סבירות לתיקון פגיעה בייעודו של השטח כגן לאומי, או לצימצומה; לענין סעיף קטן זה, "הוצאות" - לרבות הוצאות סבירות לתכנון ופיקוח על ביצוע פעולות כאמור, ובמידה שפיקוח כאמור נדרש.
- פעולות אסורות

(ג) בסעיף זה, "חפירת הצלה" – כל פעולה דחופה המבוצעת על ידי רשות העתיקות או על פי הנחיותיה, ושלטי אישור בכתב של מנהל רשות העתיקות היא נובעת מצורך חיוני ודחוף להציל עתיקות או למנוע פגיעה בהן.

32. נמצא גן לאומי בתחומה של רשות מקומית, יהיה כוחם של כללים שקבעה מליאת רשות הגנים יפה מכוחו של חוק עזר שהתקינה הרשות המקומית.

עדיפות כללים

סרק רכיעי: שמורות טבע

סימן א' – כללי

33. רשות שמורות הטבע שהוקמה לפי חוק הגנים, תהיה רשות שמורות הטבע לפי חוק זה, ורואים אותה כאילו הוקמה לפי חוק זה.

רשות שמורות הטבע

34. הוראות סעיפים 10, 22 עד 28, 31 ו-32 יחולו על שמורות טבע, והוראות סעיפים 5, 6, 9, 11, 12, 13, 15 עד 19 ו-21 יחולו על רשות שמורות הטבע, הכל בשינויים המחוייבים לפי הענין: ובלבד שבכל מקום בסעיפים 9, 10, 13(ב), 17, 22 ו-26 כמקום "השר לאיכות הסביבה" יאמר "שר החקלאות".

החלת הוראות

סימן ב' – מליאת רשות שמורות הטבע

35. (א) מליאת רשות שמורות הטבע תהיה של אחד עשר חברים לכל היותר שיתמנו מקרב העובדים של משרדי הממשלה, מוסדות המדינה וגופים מדעיים וציבוריים וכן מנציגי ציבור שיש להם צנין בשמורות טבע כמפורט להלן:

הרכבה של מליאת רשות שמורות הטבע

(1) ארבעה חברים וכיניהם יושב ראש מליאת רשות הגנים, ימונו על ידי השר לאיכות הסביבה;

(2) שאר החברים ימונו על ידי שר החקלאות.

(ב) מספר חברי מליאת הרשות, מקרב גופים מדעיים, לא יפחת משלושה ומקרב גופים ציבוריים לא יפחת משניים.

(ג) השר לאיכות הסביבה, לאחר התייעצות עם המליאה, ימנה לה יושב ראש מבין חבריה.

סימן ג' – תפקידי רשות שמורות הטבע

36. תפקידיה של רשות שמורות הטבע הם ליוזם ולתכנן הקמת שמורות טבע, לנהל ולקדם את השמורות וכן להגן על ערכי טבע: לצורך ביצוע תפקידיה רשאית היא לקבל עזבונות, תרומות ומענקים.

תפקידיה של רשות שמורות הטבע

37. רשות שמורות הטבע רשאית לעשות, בכפוף לכל תיקוק, כל פעולה הנתוצה לשם מילוי תפקידיה ואשר יש בה כדי לקדם את מטרות חוק זה, ובכלל זה פעולות פיתוח, הקמת מבנים ומתקנים, ניהולם, הטדרתם והפעלתם, ומתן שירותים למבקרים ולמטיילים.

סמכויותיה של רשות שמורות הטבע

38. (א) שר החקלאות, לאחר התייעצות עם האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, כמשמעותה בחוק האקדמיה הלאומית הישראלית למדעים, התשכ"א-1961⁸, ימנה ועדה מקצועית

ועדה מקצועית

⁸ ס"ח התשכ"א, עמ' 193.

שתמנה שבעה חברים לכל הפחות ואחד עשר לכל היותר, ואשר אינם חברי המליאה, ובה אנשי מדע מתחומי הוואולוגיה, הבוטניקה, הגיאוגרפיה, האקולוגיה והתכנון.

(ב) הועדה המקצועית תיעץ לרשות שמורות הטבע בביצוע תפקידיה וסמכויותיה על פי החוק.

(ג) נמנעה רשות שמורות הטבע מלפעול על פי עצתה של הועדה המקצועית, רשאית הועדה המקצועית לדרוש כי הענין יובא לדיון חוזר בפני המליאה.

כללים לשמורות טבע

39. (א) מליאת רשות שמורות הטבע רשאית, לאחר התייעצות עם הרשויות המקומיות שבתחומן נמצאת שמורת טבע, באישור שר החקלאות ובכפוף להוראות כל חיקוק, לקבוע כללים לשמורות טבע לשם ביצוע תפקידיה לפי חוק זה, לרבות כללים בדבר התנהגותם של מבקרים בשמורות טבע, ובלבד שהכללים לא יפגעו בזכויות קנין.

(ב) כללים כאמור בסעיף קטן (א), בדבר איסור או הגבלה על כניסה או מעבר של כלי רכב, כלי שיט או כלי טיס יהיו בהסכמת שר התחבורה ולענין כלי טיס – גם בהתייעצות עם שר הבטחון.

פרק חמישי: ערכי טבע מוגנים

הגדרות

40. בפרק זה –

”סחר” – לרבות קניה, מכר, חליפין, יצוא, יצוא חוזר, יבוא הכנסה מן הים וכן הצעה לסחר; “ערך טבע” – כל דבר או סוג דברים שבטבע או חלק מהם, חי, צומח או דומם, שמקורם בשטח המדינה או מחוצה לו;

”ערך טבע מוגן” – ערך טבע שלדעת שר החקלאות יש ערך בשמירתו או סכנה להכחדתו, כאמור בסעיף 41;

”פגיעה” – לרבות השמדה, הריסה, שבירה, חבלה, קטיפה, עקירה, נטילה, שלייה, הרעלה, שינויה של צורה או של תנוחה טבעית של ערך טבע או הפרעה למהלך-התפתחותו הטבעית, לרבייתו או לשמירתו.

הכרוז על ערך טבע מוגן יתקנות לאיסור פגיעה בו

41. (א) (1) שר החקלאות רשאי להכריז על ערך טבע כעל ערך טבע מוגן, בין בכל הארץ ובין באזור פלוני או במקום פלוני; הכרזה כאמור תפורסם ברשומות;

(2) לא יכריז שר החקלאות על ערך טבע שהוא עתיקה כמשמעותה בחוק העתיקות, כעל ערך טבע מוגן, אלא לאחר התייעצות במנהל כמשמעותו בחוק האמור.

(ב) שר החקלאות רשאי, לאחר התייעצות במועצה, לקבוע בתקנות הוראות בדבר ערך טבע מוגן, הסדרת השמירה עליו, עידוד רבייתו, החזקתו וההגנה עליו, בין דרך כלל ובין לאזור, למקום או לעונה.

(ג) לא יפגע אדם בערך טבע מוגן, אלא בהיתר כללי או מיוחד מאת מנהל רשות שמורות הטבע.

(ד) לא יסחר אדם בערך טבע מוגן, אלא על פי היתר כללי או מיוחד מאת מנהל רשות שמורות הטבע, ולא יחזיק אדם בערך טבע מוגן, אלא על פי היתר כאמור או אם רכש את ערך הטבע מכעל היתר סחר כאותו ערך טבע.

נסל הראיה

42. נמצא בחזקתו של אדם, ברשותו, או בכלי רכב, כלי שיט או כלי טיס שבבעלותו או בחזקתו ושאינו רכב ציבורי, ערך טבע מוגן, עליו הראיה שהוא מחזיק בו כדין.

43. רשיון או היתר לפי פרק זה יינתן על ידי מנהל רשות שמורות הטבע לפי כללים שנקבעו, והוא רשאי לסרב לתתו, לתת אותו בהגבלות או בתנאים, לבטלו, להתלותו או לשנותו. רשיונות היתרים
44. (א) בנוסף לסמכותו על פי הסעיפים 10 ו-34, רשאי שר החקלאות, לפי הצעת רשות שמורות הטבע, ובהסכמת שר האוצר, לקבוע בתקנות אגרות לרשיונות או להיתרים הניתנים לפי פרק זה, לרבות קביעת פטור מתשלומן, כולן או מקצתן. אגרות רישוי והיתרים
- (ב) הוראות סעיף 10(ב) ו-(ג) יחולו, בשינויים המחוייבים, גם על אגרות לפי סעיף זה.

פרק ששי - אתרים לאומיים

45. בפרק זה ובפרק השביעי - הגדרות
- "פגיעה" - לרבות השמדה, הריסה, שבירה, חבלה, שינוי של צורה או עשיית כל מעשה שיש בו כדי לבזות את האתר או לפגוע בכבודו.
46. שר הפנים בהתייעצות עם המועצה, רשאי להכריז ברשומות, על אתר כאתר לאומי ואם ראה צורך בכך, לקבוע גבולותיו: הוראות סעיפים 22 עד 28 יחולו על אתרים לאומיים בשינויים המחוייבים לפי הענין. הכרזה על אתר לאומי
47. השר לאיכות הסביבה רשאי, לאחר התייעצות במועצה, להתקין תקנות לאיסור הפגיעה באתר לאומי ולהסדרת השמירה עליו, החזקתו, הגנתו והטיפול בו, בין דרך כלל ובין לאתר לאומי פלוני. תקנות
48. לא יפגע אדם באתר לאומי. איסור פגיעה
49. (א) השר לאיכות הסביבה רשאי להטיל בצו, על רשות הגנים, או בהתייעצות עם שר החקלאות - על רשות שמורות הטבע, והכל בהסכמת שר האוצר, ביצוע הוראות פרק זה והתקנות על פיו. הסלת תפקידים
- (ב) ביצוע כאמור יכול שיהיה, בהסכמת שר הפנים, בשיתוף עם רשות מקומית ואף מחוץ לשמורות טבע או לגן לאומי.
- (ג) היה לאתר לאומי ערך מקומי מיוחד, רשאי השר לאיכות הסביבה, בהסכמת שר הפנים ושר האוצר, להטיל בצו את ניהול האתר על הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא.
50. הוטל ביצוע הוראות פרק זה, כאמור בסעיף 49, על רשות הגנים הלאומיים או על רשות שמורות הטבע, יהיו בידי אותה רשות, לצורך ביצוע כאמור, הסמכויות שניתנו לה על פי חוק זה. סמכויות ביצוע

פרק שביעי: אתרי הנצחה

51. (א) הממשלה תמנה, על פי הצעת שר הפנים, שר הבטחון ושר העבודה והרווחה, מועצה לאתרי הנצחה (להלן - המועצה להנצחה), ואלה חבריה - המועצה לאתרי הנצחה
- (1) תשעה נציגי הממשלה;
- (2) ארבעה נציגי רשויות מקומיות שיקבע שר הפנים;
- (3) חמישה נציגים שיקבע שר הבטחון והם:
- (א) שני נציגים של ארגון המשפחות השכולות - יד לבנים;
- (ב) נציג אחד של ארגון האלמנות;

(ג) נציג אחד של המועצה הציבורית להנצחת החייל:

(ד) נציג ציבור אחד:

(4) שני נציגי המועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים:

(5) נציג אחד שימנה שר העבודה והרווחה מבין משפחות חללי פגיעות איבה.

(ב) שר הבטחון, לאחר התייעצות עם המועצה, ימנה לה יושב־ראש מבין חבריה.

(ג) שר הפנים בהתייעצות עם שר הבטחון ועם שר העבודה והרווחה, רשאי להתקין

תקנות בדבר תקופת כהונתם של חברי המועצה להנצחה, פקיעת כהונתם, וסדרי עבודתה.

(ד) המועצה להנצחה תקבע כללים לפעולותיה ולסדרי עבודתה ככל שלא נקבעו

בתקנות.

תפקיד מועצת
ההנצחה

52. המועצה להנצחה רשאית לייעץ לשר הפנים ולשר הבטחון בכל הנוגע לאתרי הנצחה, לרבות בענין ריכוז מפעלי זכרון שהוקמו לפני יום 'ז' בניסן התשמ"ו (16 באפריל 1986) לאחר צחה אחד, לאחר התייעצות עם יוזמיהם או עם האחראים להם.

הכרזה על אתר
הנצחה ממלכתי

53. (א) שר הבטחון רשאי, לאחר התייעצות במועצה להנצחה או על פי הצעתה, להכריז ברשומות על שטח או על אתר הנצחה כאתר הנצחה ממלכתי.

(ב) לא יכריז שר הבטחון על אתר הנצחה ממלכתי, אלא לאחר התייעצות עם שר האוצר

בדבר האמצעים להקמתו ולאחזקתו.

הקמה ואחזקה
של אתר הנצחה
ממלכתי

54. (א) ההוצאות להקמת אתר הנצחה ממלכתי ולאחזקתו ישולמו מאוצר המדינה.

(ב) האחריות לאחזקתו של אתר הנצחה ממלכתי היא על המדינה, באמצעות משרד

הבטחון.

(ג) שר הבטחון רשאי, לאחר התייעצות במועצה להנצחה או על פי הצעתה, להתקין

תקנות בדבר אחזקת אתרי הנצחה ממלכתיים; התקנות יכול שיהיו לכל אתרי הנצחה או לאתר פלוני.

הכרזה על
אתר הנצחה

55. (א) שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות במועצה להנצחה או על פי הצעתה, ולאחר התייעצות ברשות המקומית הנוגעת בדבר, להכריז ברשומות על שטח כאתר הנצחה.

(ב) לא יכריז שר הפנים על אתר הנצחה אלא אם כן נחה דעתו כי הובטחו האמצעים

להקמתו ולאחזקתו.

הקמת אתר
הנצחה

56. ההוצאות להקמת אתר הנצחה יחולו, כולן או חלקן, על היום או על אדם אחר שנתנו

הסכמתם לכך, והכל כפי שהוסכם, להנחת דעתו של שר הפנים ערב ההכרזה, כאמור בסעיף 55(ב).

אחזקת אתר
הנצחה

57. (א) האחריות לאחזקת אתר הנצחה היא על הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא, בין במישרין ובין באמצעות יזם או אדם אחר שנתנו הסכמתם לכך.

(ב) ההוצאות לאחזקת אתר הנצחה יחולו, כולן או חלקן, על הרשות המקומית שבתחומה

הוא נמצא, על היום או על אדם אחר שנתנו הסכמתם לכך, והכל כפי שהוסכם להנחת דעתו של שר הפנים ערב ההכרזה, כאמור בסעיף 55(ב).

(ג) לא נשא היום או האדם האחר בהוצאות האחזקה כפי שנקבעו או חדל מלשאת

בהוצאות, יורה שר הפנים, לאחר התייעצות במועצה להנצחה או על פי הצעתה, ולאחר התייעצות ברשות המקומית הנוגעת בדבר, על מי יוטלו הוצאות האחזקה, כולן או חלקן.

(ד) שר הפנים רשאי, לאחר התייעצות במרעצה להנצחה או על פי הצעתה, להתקין תקנות בדבר אחזקת אתרי הנצחה: התקנות יכול שיהיו לכל אתרי הנצחה או לאתר פלוני; היו התקנות לאתר פלוני – יתייעץ השר גם עם הרשות המקומית שבתחומה הוא נמצא.

58. הוראות סעיפים 22 עד 28 יחולו, כשינויים המחוייבים, על אתר הנצחה ועל אתר הנצחה ממלכתי, ובכל מקום בסעיפים האמורים שבהם מדובר ב"מרעצה" – קרי "המרעצה להנצחה".

תחולת הוראות

59. שר הפנים, לאחר התייעצות בשר הבטחון ובמרעצה להנצחה, רשאי להתקין תקנות בדבר כללי התנהגות באתר הנצחה ובאתר הנצחה ממלכתי, איסור הפגיעה בו, הסדרת השמירה עליו, החזקתו, הגנתו והטיפול בו, בין דרך כלל ובין לאתר פלוני.

תקנות

60. (א) לא יקים אדם אנדרטה אשר נועדה להנצחה אלא בשטח שהוכרוז על פי פרק זה.
(ב) לא יפגע אדם באתר הנצחה ובאתר הנצחה ממלכתי.

איסורים

61. (א) על אתר הנצחה ואתר הנצחה ממלכתי שהוכרוז ככאלה לפני תחילתו של חוק זה, ימשיכו לחול הוראות חוק הגנים.

הוראות מעבר

(ב) על אתר הנצחה כאמור בסעיף קטן (א), אשר הוקם לפני תחילתו של חוק זה, יחולו הוראות חוק הגנים בכל הנוגע לאחזקתו והמדינה לא תישא בהוצאות להקמתו.

פרק שמיני: הוראות כלליות

62. (א) העובר על הוראה מהוראות סעיפים 41(ג) או (ד), 48, 60(ב) או על תקנה או כללים שנקבעו לפי סעיפים 20, 39, 41(ב) ו-57(ד) או על תנאי מתנאי רשיון או היתר שניתן על פיו, דינו – מאסר שנתיים.

עונשין

(ב) מי שהקים אנדרטה בניגוד לסעיף 60(א), דינו – מאסר ששה חדשים.

(ג) העובר על תקנות לפי סעיפים 10, 34 לענין אגרות כניסה ושירותים, או 44 – דינו קנס.

(ד) היתה עבירה כאמור בסעיף קטן (א) עבירה נמשכת, יהיה העונש בשלה קנס כאמור בסעיף 61(ג) לחוק העונשין, התשל"ז-1977⁹, וכן מאסר נוסף של שבעה ימים לכל יום שבו נמשכת העבירה, וזאת מן היום שבו קיבל הנאשם החלטה בכתב מרשות הגנים הלאומיים או מרשות שמורות הטבע על ביצוע אותה עבירה או מיום הרשעתו כדן, הכל לפי המועד המוקדם יותר.

63. (א) מנהל רשות הגנים הלאומיים ומנהל רשות שמורות הטבע רשאים למנות, מבין עובדי כל אחת מהרשויות, פקחים לצורך ביצוע תפקידי רשות הגנים ותפקידי רשות שמורות הטבע על פי חוק זה.

מינוי פקחים

(ב) לא יתמנה פקח כאמור אלא אם כן התקיימו שני אלה:

(1) משטרת ישראל לא הודיעה, תוך חודש מפנייתו של רשות הגנים או רשות שמורות הטבע אליה, כי היא מתנגדת למינויו מטעמים של בטחון הציבור;

(2) הוא קיבל הכשרה מתאימה, כפי שנקבעה בין המנהל ובין משטרת ישראל.

64. (א) הסמכויות המסורות לשוטרים לפי סעיפים 2, 13(1), (4) עד (6) ו-32 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחפישה) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969¹⁰ (בסעיף זה – הפקודה), והסמכויות

הענקת סמכויות שוטרים לפקחים

⁹ ס"ח התשל"ז, עמ' 226.

¹⁰ דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 12, עמ' 284.

המסורות לקצין משטרה לפי סעיפים 2 ו-3 לפקדת הפרוצדורה הפלילית (עדות)¹¹, יהיו גם לפקח לגבי עבירות על חוק זה ועל התקנות והכללים לפיו, והוראות החיקוקים האמורים יחולו על מעצר, חיפוש, תפיסת חפצים וחקירה הנערכים על ידיו, כאילו נערכו בידי שוטר או קצין משטרה, לפי הענין.

(ב) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (א) –

(1) תהיה לפקח, שהוסמך במיוחד לכך על ידי היועץ המשפטי לממשלה, הסמכות של שוטר לפי סעיף 21 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982¹², וכן הסמכות לבקש משופט צו חיפוש ולערוך חיפוש כאמור בסעיפים 23 ו-24 לפקודה:

(2) תהיה לפקח סמכות חיפוש ללא צו שופט, על גופו של אדם, בכליו, בכלי רכב, בכלי שיט, בכלי טיס ובמקום אחר שאינו משמש למגורים, אם יש לו חשד סביר שאדם עבר לפניו או זה מקרוב עבירה של החזקת ערך טבע מוגן שלא כדין או עבירה של החזקת ערך טבע שלא כדין שנלקח משמורת טבע.

(ג) הוראות סעיפים 33 עד 42 לפקודה יחולו גם על תפיסת חפצים על ידי פקח, מכוח כותו לפי סעיף קטן (א) וכל מקום בהוראות אלה שבו נאמר "שוטר", "קצין משטרה בדרגת מפקח משנה או בדרגה גבוהה מזו" ו"משטרה" ייקרא כאילו נאמר בו "פקח", "מנהל רשות הגנים" או "מנהל רשות שמורות הטבע" לפי הענין, ו"רשות הגנים" או "רשות שמורות הטבע" לפי הענין.

(ד) מבלי לגרוע מהאמור בסעיף קטן (ג), פקח שתפס ערך טבע שבחזקת אדם שלא כדין, רשאי להחזירו לטבע או להשימו או ערך הטבע אינו חי או אם איז סיכוי להמשך התפתחותו הטבעית.

(ה) האמור בסעיף זה לא יחול על פקח הממלא תפקיד שהוטל עליו מכוח סעיף 65.

סמכויות מיוחדות

65. (א) רשות מרשויות המדינה באישור השר הממונה על ביצוע החוק שמכוחו היא פועלת, ורשות מקומית – באישור שר הפנים, רשאית להסמיך פקח כאמור בסעיף 63, בהסכמת השר לאיכות הסביבה או בהסכמת שר החקלאות, לפי הענין, לבצע תפקידי פיקוח ואכיפת חוק, המוטלים על פי כל דין על הרשות המסמיכה, לפי החיקוקים המפורטים בתוספת לחוק זה: הודעה על הסמכה כאמור תפורסם ברשומות.

(ב) לא תינתן הסמכה כאמור בסעיף קטן (א) אלא אם כן הדבר עולה בקנה אחד עם תפקידיהן של רשות הגנים או של רשות שמורות הטבע, לפי הענין.

(ג) בביצוע תפקיד לפי סעיף קטן (א), יפעל הפקח על פי הנחיות הרשות המסמיכה, כפי ינתנו לרשות הגנים הלאומיים או לרשות שמורות הטבע, לפי הענין, ויהיו לו בקשר לכך סמכויות האכיפה והפיקוח הנתונות לו לפי החיקוק שמכוחו הוסמך.

(ד) רשות הגנים הלאומיים או רשות שמורות הטבע, לפי הענין, יהיו רשאיות לבצע את כל הפעולות המינהליות הדרושות כדי לאפשר את פעולות האכיפה והפיקוח על פי סעיף זה.

(ה) השר לאיכות הסביבה או שר החקלאות, לפי הענין, רשאים, בהסכמת השר הממונה על ביצוע החוק בו מדובר, ובאישור ועדת הפנים ואיכות הסביבה של הכנסת, לשנות את התוספת.

66. לענין חוק זה, דין מקרקעי המדינה כדין כל מקרקעין אחרים.

דין מקרקעי
המדינה

¹¹ תא"י כרך א', עמ' 439.

¹² ס"ח התשמ"ב, עמ' 43.

67. (א) לענין הוראות סעיפים 3 ו-4 לחוק הנוזקין האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952¹³, דין רשות הגנים הלאומיים ורשות שמורות הטבע כדין המדינה.
- (ב) רשות הגנים הלאומיים ורשות שמורות הטבע יהיו פטורות מארנונה, המוטלת בקשר למקרקעין שהוכרוזו כגן לאומי, שמורות טבע ואתר לאומי; ואולם, פטור כאמור לא יחול לגבי מבנים בתחומי גן לאומי, שמורת טבע או אתר לאומי, אם הם משמשים למטרות מסחריות ושירותים, וזולת שירותים הניתנים לקהל ללא תשלום מיוחד; לענין זה לא יראו אגרת כניסה לאתר כתשלום מיוחד.
68. על עובדי רשות הגנים הלאומיים ועובדי רשות שמורות הטבע יחולו החוקים המפורטים להלן כאילו היו עובדי המדינה –
- (1) חוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963¹⁴, למעט סעיפים 19 עד 30 בשינויים הבאים:
- (א) בכל מקום בו נאמר "השר" יבוא "השר לאיכות הסביבה" או "שר החקלאות", לפי הענין;
- (ב) בכל מקום בו נאמר "המנהל הכללי" יבוא "מנהל הרשות";
- (ג) בכל מקום בו מדובר בעובד המדינה, אף עובד הרשות במשמע;
- (ד) בכל מקום בו מדובר באוצר המדינה יראו כאילו נאמר "קופת הרשות".
- (2) חוק שירות הציבור (מתנות), התש"ם-1979¹⁵.
69. חוק זה אינו בא לפגוע בהוראות חוק העתיקות, וחוק התכנון.
70. השר לאיכות הסביבה ממונה על ביצוע חוק זה בכל הנוגע לגנים לאומיים ולאחרים לאומיים; שר החקלאות ממונה על ביצוע חוק זה בכל הנוגע לעניני שמורות טבע ובכלל זה ערכי טבע, שר הפנים ממונה על ביצוע חוק זה בכל הנוגע ליעוד שטחים, להכרזות ולהוראות האחרות שבתחום סמכותו; שר הבטחון ושר הפנים ממונים על ביצוע חוק זה בכל הנוגע לאתרי הנצחה, כל אחד בתחום סמכותו.
71. השר לאיכות הסביבה, שר הפנים, שר החקלאות ושר הבטחון, כל אחד בתחום סמכותו, רשאים להתקין תקנות לביצוע חוק זה.
72. חוק גנים לאומיים, שמורות טבע ואתרי הלאום, התשכ"ג-1963 – בטל.
73. (א) מי שמונה כפקח ערכ תחילתו של חוק זה, רואים אותו כאילו מונה על פי חוק זה.
- (ב) רואים את מועצת גנים לאומיים ושמורות טבע שמונתה על פי חוק הגנים, כאילו הוקמה כמועצה לגנים לאומיים, שמורות טבע ואתרים לאומיים, לפי חוק זה; הממשלה תשלים את הקמת המועצה ככל שמתחייב מחוק זה.
- (ג) רואים את מי שמונה לרשות הגנים הלאומיים ולרשות שמורות הטבע על פי חוק הגנים, כאילו מונה למליאת רשות הגנים לפי סעיף 14 או למליאת רשות שמורות הטבע לפי סעיף 35; השרים הממנים ישלימו את הקמת המליאות ככל שמתחייב מחוק זה.

¹³ ס"ח התשי"ב, עמ' 339.

¹⁴ ס"ח התשכ"ג, עמ' 50.

¹⁵ ס"ח התש"ם, עמ' 2.

(ד) רואים את המועצה להנצחה שמונתה על פי חוק הגנים, כאילו מונתה לפי חוק זה: הממשלה תשלים את מינוי המועצה ככל שמתחייב מחוק זה.

(ה) יושב ראש ומנהל רשות הגנים הלאומיים, וכן יושב ראש ומנהל רשות שמורות הטבע, שמונו על פי חוק הגנים, רואים אותם כאילו מינו כיושב ראש מליאת כל אחת מהרשויות או כמנהל כל אחת מהן, על פי חוק זה.

פרסום

74. חוק זה יורסם ברשומות תוך 30 ימים מיום קבלתו בכנסת.

תוספת

(סעיף 65)

1. חוק המקרקעין, התשכ"ט-1969¹⁶, בכל הנוגע למקרקעי ציבור כהגדרתם בסעיף 107 לחוק המקרקעין.
2. חוק מקרקעי ציבור (סילוק פולשים), התשמ"א-1981¹⁷.
3. חוק ההתיישבות החקלאית (סייגים לשימוש בקרקע חקלאית ובמים), התשכ"ז-1967¹⁸.
4. תקנות ההגנה (שעת חירום), 1945¹⁹, לענין מניעת כניסה לשטח סגור או פינוי ממנו.
5. חוק התכנון והבניה, התשכ"ה-1965.
6. חוק הדרכים (שילוט), התשכ"ו-1966²⁰.
7. פקודת המכרות²¹.
8. חוק הגנת הצומח (נזקי עזים), התש"י-1950²².
9. פקודת הכלבת²³.
10. פקודת הדיג²⁴.
11. פקודת הרועים (מתן רשיונות), 1946²⁵.
12. חוק המים, התש"ט-1959²⁶.
13. חוק למניעת שריפות בשדות, התש"י-1949²⁷.
14. חוק הגנת הצומח, התשט"ז-1956²⁸.
15. חוק רישוי עסקים, התשכ"ח-1968²⁹, בכל הנוגע למטרות המנויות בסעיף 1(א) ו-(4) לחוק זה, למעט לענין שירותי כבאות.
16. חוק שמירת הנקיון, התשמ"ד-1984³⁰.

¹⁶ ס"ח התשכ"ט, עמ' 259.

¹⁷ ס"ח התשמ"א, עמ' 105.

¹⁸ ס"ח התשכ"ז, עמ' 108.

¹⁹ ע"ד 1945, תוס' 2, עמ' 855.

²⁰ ס"ח התשכ"ו, עמ' 6.

²¹ תא"י, כרך ב', עמ' 910.

²² ס"ח התש"י, עמ' 311.

²³ ע"ד 1934, תוס' 1, עמ' 242 ועמ' 170.

²⁴ ע"ד 1937, תוס' 1, עמ' 137.

²⁵ ע"ד 1946, תוס' 1, עמ' 129.

²⁶ ס"ח התש"ט, עמ' 166.

²⁷ ס"ח התש"י, עמ' 32.

²⁸ ס"ח התשט"ז, עמ' 79.

²⁹ ס"ח התשכ"ח, עמ' 204.

³⁰ ס"ח התשמ"ד, עמ' 142.

17. פקודת היערוזת³¹.

18. פקודת מניעת זיהום מי ים כשמן [נוסח חדש], התש"ם-1980³².

19. חוק למניעת זיהום הים (הטלת פסולת), התשמ"ג-1983³³.

20. חוק למניעת מפגעים, התשכ"א-1961³⁴.

21. חוק הניקוז וההגנה מפני שטפונות, התשי"ז-1957³⁵.

22. פקודת מחלות בעלי חיים [נוסח חדש], התשמ"ה-1985³⁶ - לענין הפעלת סמכויות מכוח

תקנות מחלות בעלי חיים (סימון צאן), התשל"ט-1978³⁷, תקנות מחלות בעלי חיים (רישום, סימון והובלה של בקר), התשל"ז-1976³⁸.

23. חוק מניעת זיהום הים ממקורות יבשתיים, התשמ"ח-1988³⁹.

24. פקודת הרוקחים [נוסח חדש], התשמ"א-1981⁴⁰, בכל הנוגע לעניינים שבשטחי הפעולה של המשרד לאיכות הסביבה או בסמכות השר לאיכות הסביבה.

25. פקודת בריאות העם, 1940⁴¹ - בכל הנוגע לעניינים שבשטחי הפעולה של המשרד לאיכות הסביבה או בסמכות השר לאיכות הסביבה.

26. חוק הרשויות המקומיות (ביוב), התשכ"ב-1962⁴².

27. חוק רשויות נחלים ומעיינות, התשכ"ה-1965⁴³.

יצחק שמיר	יצחק שמיר	אריה דרעי	משה ארנס
שר החקלאות	השר לאיכות הסביבה	שר הפנים	שר הבטחון

דב שילנסקי	יצחק שמיר	חיים הרצוג
יושב ראש הכנסת	ראש הממשלה	נשיא המדינה

31 חא"י כרך א', עמ' 690.
 32 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 33, עמ' 630.
 33 ס"ח התשמ"ג, עמ' 110.
 34 ס"ח התשכ"א, עמ' 58.
 35 ס"ח התשמ"ה, עמ' 84.
 36 ק"ת התשל"ט, עמ' 396; ק"ת התשמ"ב, עמ' 1363.
 37 ק"ת התשל"ז, עמ' 2678; התשמ"ז, עמ' 114.
 38 ס"ח התשמ"ח, עמ' 118.
 39 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 35, עמ' 694.
 40 ע"ר 1940, תוס' 1, עמ' 191.
 41 ס"ח התשכ"ב, עמ' 96.
 42 ס"ח התשכ"ה, עמ' 150.